

“DE UNIVERSITEIT DOET WAT ZIJ IS”

Welkom

Hartelijk welkom aan u allen, in het bijzonder aan onze eerstejaars. Ongeveer 5000 in zowel Leiden als in Den Haag.

Welkom aan u, Sander Dekker, Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, op uw eigen universiteit. We zijn vereerd dat u op onze uitnodiging te spreken bent ingegaan.

It also gives me great pleasure to welcome *you*, Dr Vivek Goel, to the opening session of Leiden’s new academic year. You will be giving the second speech of this ceremony in a few minutes. My colleague Simone Buitendijk will introduce you shortly to our audience.

A warm welcome also to the ambassadors and other representatives of the following countries. I would like to mention them in alphabetical order:

Afghanistan
Angola
Canada
Chile
China
Dominican Republic
El Salvador
Germany
Philippines
France
Iran
Israel
Kenya
Lithuania
Poland
Ruanda
Saudi-Arabia
Spain
Sri Lanka
Soudan
Taiwan, and
Turkey

Welcome to all of you!

Most of this afternoon will be in Dutch, but a simultaneous translation in English will be available for those of you who are not Dutch speakers.

Een groep aanwezigen die ik vanaf hier ook een bijzonder welkom heet zijn de studenten die een Leiden University Excellence Scholarship hebben ontvangen. De Universiteit Leiden heeft dit beurzenstelsel ingesteld voor excellente studenten die hier een masteropleiding komen volgen. Voor dit academisch jaar zijn er **48** LExS-beurzen toegekend.

Tot slot heet ik de eerstejaarsstudenten van diverse bachelor- en masteropleidingen en de nieuwe leden van Augustinus en Quintus, die deze openingsplechtigheid als onderdeel van hun introductieperiode meemaken.

Het muzikaal intermezzo vanmiddag wordt verzorgd door het Madrigaal van Sempre Crescendo.

Woord vooraf

Wij kunnen niet anders dan bij de opening van ons academisch jaar ook kort stil staan bij deze zomer, en de toestand van onze wereld. De gruwelijkheden leken zich zeker in deze zomer in hoog tempo op te volgen. De rampvlucht boven de Oekraïne, en het onvoorstelbare verdriet die dat veroorzaakte, ook in onze eigen gemeenschap. Het steeds verder escalerende conflict in die regio, de Krimstudent die in januari als Oekraïner bij W&N een uitwisselingsprogramma begon, en als "Rus" lijkt terug te keren; de maar niet te stoppen strijd tussen Hamas en Israël in en rond Gaza, de ellende in Zuid-Soedan, de gruwelijkheden en wreedheden overall, het navrantst nog gepresenteerd door onthoofde journalisten, de uitbraak van het griezelige Ebola virus - een ramp voor de mensen daar, en met mogelijke gevolgen voor ons, en dan, het gaat maar door: Syrië, Libië, Egypte, het demasqué van de Arabische lente... Wij leven in een bezeten wereld schreef Johan Huizinga, en inderdaad: wij weten het - beter en sneller dan ooit in deze tijd van razendsnelle en effectieve communicatie.

Wat kan een universiteit doen? Veel. Zij doet wat zij is: een gaaf, eeuwenoud, academisch netwerk dat inmiddels onze hele aardbol omspannt, een fijn weefsel van wetenschappers, docenten en studenten die elkaar blijven opzoeken, elkaar blijven lezen en elkaar blijven spreken óver de grenzen van alle conflicten en zorgen heen. Waar de internationale politiek lijkt vast te lopen, vormen universiteiten nog een van de weinige netwerken die werkelijk blijven verbinden, van land tot land en van regio tot regio. Met al die opwindende over accreditaties en de zucht naar de nieuwste rankings is het een rol die maar al te vaak wordt vergeten.

Er starten dit jaar, naast onze Nederlandse studenten circa 2000 buitenlandse studenten in Leiden, zij vertegenwoordigen bijna 80 nationaliteiten. De top 10 wordt gevormd door:

China

Duitsland

UK

Italië

Griekenland

US

Australië

Indonesië

Spanje en
Frankrijk.

Zij komen vol van ambities, en zij zijn tegelijkertijd tekenen van hoop. Ik kwam eergisteren terug uit Chili van een reis met onze sterrenkundigen, en met Patricio Silva, hoogleraar geschiedenis van Latijns Amerika. De Leidse alumni, en bijna-alumni, met een band met Chili hebben zich verzameld in een door henzelf opgericht Alumni Chapter. Ik sprak daar op de Nederlandse residentie met een van onze studenten, een jonge vrouw uit Litouwen. Zij studeert International Studies in Den Haag met als specialisatie Latijns Amerika en ze volgt nu een half jaar onderwijs aan de Universidad de Chile. De Leidse universiteit als draaischijf naar wereldburgers in de meest letterlijke zin. Als zoveel universiteiten in onze wereld.

Ik vroeg aan een paar van onze decanen een paar voorbeelden van hoop, uit hun faculteit. Die zijn er, in overvloed. Ik noem er maar een paar:

- het Van Vollenhoven Instituut met een project in Libië, met de universiteit van Benghazi gericht op 'justice, legal reform and institutional development';
- 'Onze' Sheryl Lynn Baas die als student Culturele Antropologie met steun van de universiteit en haar instituut een hulpprogramma heeft opgezet na de verwoestende supertyfoon Haiyan op het eiland Leyte in de Filippijnen. Later ontving zij de Echo award;
- Ik noem studentenuitwisseling in de bio-informatica met Moscow State University deze zomer in ons LUMC;
- Medewerkers van Politieke Wetenschappen betrokken bij onderzoek en advies op het gebied van "state capacity building" en "civil service (re)organization" in o.a. Yemen en in India), verkiezingswaarneming en democratiseringsprojecten in Tanzania en in Tunesië;
- En vanochtend nog luisterden onze tweedejaars rechten ademloos naar Benjamin Ferencz, 94 jaar oud, en destijds na WO II hoofdaanklager in Neurenberg.

Onze universiteit voelt haar verantwoordelijkheid om bij te dragen aan eerlijker, gezonder, rechtvaardiger, veiliger en duurzamer wereld. Zij is naar buiten gericht en wil een baken zijn in het nationale en wereldwijde maatschappelijke en politieke debat.

Genoeg voor dit moment. Zou ik nu u, excellentie, mogen vragen het podium te betreden?

Slotwoorden: LDE en onze strategie

Dit najaar zullen wij met onze universitaire gemeenschap, studenten, docenten en wetenschappers, onze emeriti, alumni, de stadsbesturen van Leiden en Den Haag praten over onze strategie voor de komende 6 jaar. Het is voor iedere organisatie belangrijk een strategie te hebben: "If you don't know where you are going, any road will take you there."

Wij zullen verschillende gelegenheden bieden om u te horen en we zullen open staan voor ideeën en ambities, over hoe we het nog beter kunnen doen.

Vorig jaar sprak ik over de samenwerking met de Technische Universiteit Delft en de Erasmus Universiteit. Die zogenoemde LDE-samenwerking loopt voorspoedig, langs de betalijn met Delft, en via het programma Medical Delta met Erasmus en Delft en, zoals dat in academische instellingen gaat: van onderop.

U hebt vlak voor de zomer op tv de installatie van 11 zogenoemde MD hoogleraren gezien. Allen met dubbelbenoemingen tussen de drie instellingen, en werkzaam op de cross-over tussen techniek en geneeskunde. Daarnaast zijn er acht centres, waarbinnen onderzoekers van onze drie instellingen intensief samenwerken aan de oplossing van ál die vraagstukken waarvoor onze wereld staat. Het zijn precies de uitdagingen die u, meneer de staatssecretaris, in uw toespraak noemde. En binnen ons gezamenlijk *LDE Centre of Education and Learning* (CEL) werken we aan de vraagstukken die U, dr. Goel, adresseerde. Deze universiteit met haar geschiedenis van bijna 440 jaar staat midden in de samenleving en zal dag en dagelijks aan haar toekomst bijdragen.

En met deze woorden verklaar ik ons academisch jaar 2014-2015 voor geopend!